

Kulynych Pavlo. Completion of Land Reform in Ukraine: Legal Issues

The article examines the purpose and criteria for completing land reform in Ukraine. Land reform in Ukraine as a system of land reform legislation in the country, along with positive results, led to the onset of a number of negative consequences, in particular, the excessive bureaucratization of land relations, land corruption, agroholdings agriculture, degradation of agricultural land. Therefore, without addressing the negative consequences of the land reform they will be after the cancellation of the land moratorium and the negative impact on the legal regulation of the land market. Therefore, the introduction of market circulation of agricultural land cannot be considered a criterion of completion of land reform in Ukraine. In fact, besides the cancellation of the land moratorium, which blocks the implementation of the land owners of such proprietary rights as the disposing of it to ensure the full potential of the right of private ownership of land should be improved and legal environment in which there will be implementation of the owners of his powers. To do this, it seems appropriate to continue to reform the land legislation, which would ensure the elimination of such disadvantages by overcoming derzhkomzviazku in the development of land legislation, deregulation of the legal regulation of land relations, the decentralization of power in the field of land resources management and strengthen the legal protection of soil fertility. The results of this land reform legislation needs to be fixed for the new codification. So domestic experience in the implementation of land reform and the General framework of land reform legislation give rise to the conclusion that its purpose and, therefore, the criterion to end is not only the introduction of agricultural land market and creation of favorable for both land owners and society legal environment of implementing powers in respect of possession, use and disposal of land. In our opinion, this understanding of the completion of the land reform in Ukraine and will symbolize the completion of the transition from administrative-planned methods of regulation of land relations on the principle of "top – down", which is dominated by the powers of bodies of state power; inherent in the constitutional state system of legal regulation of land relations, which is based on the priority of the rights and legitimate interests of individuals, the territorial communities and society, which must provide the state.

Key words: land reform, land law, land market, deregulation, decentralization, codification of land legislation.

DOI: 10.33663/0869-2491-2020-31-241-249

УДК 349.6

Н. Д. КРАСІЛІЧ,

кандидат юридичних наук, доцент*

ORCID 0000-0002-8116-9515

ДЕЯКІ ЕКОЛОГО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

У статті розглядаються окремі питання застосування геоінформаційних технологій у сфері охорони довкілля та раціонального природокористування в Україні як один з напрямів розвитку інформаційного суспільства. Обґрунтовується необхідність модернізації системи кадастрів природних ресурсів, яка має стати багатозільовою системою обліку, управління і забезпечення належного стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів для сталого розвитку країни.

Ключові слова: геопросторові дані, геоінформаційні технології, кадастри природних ресурсів, кадастрова система.

*Krasilich Nataliia, Candidate of Juridical Sciences (Ph. D.), Docent

Красилич Н. Д. Некоторые эколого-правовые аспекты развития информационного общества в Украине

В статье рассматриваются отдельные вопросы применения геоинформационных технологий в сфере охраны окружающей среды и рационального природопользования в Украине как одно из направлений развития информационного общества. Обосновывается необходимость модернизации системы кадастров природных ресурсов, которая должна стать многоцелевой системой учета, управления и обеспечения надлежащего состояния окружающей среды и рационального использования природных ресурсов для устойчивого развития страны.

Ключевые слова: геопространственные данные, геоинформационные технологии, кадастры природных ресурсов, кадастровая система.

Krasilich Nataliia. Some environmental and legal aspects of the development of the information society in Ukraine

The article discusses certain issues of the use of geographic information technologies in the field of environmental protection and rational use of natural resources in Ukraine as one of the directions of the development of the information society. It justifies the need to modernize the system of cadastral of natural resources, which should become a multi-purpose system of accounting, management and ensuring the proper state of the environment and the rational use of natural resources for sustainable development of the country.

Key words: geospatial data, geoinformation technologies, cadastral of natural resources, cadastral system.

Постановка проблеми. На найближчу перспективу розвитку людської цивілізації та кожної держави зокрема, яка володіє засобами технічного прогресу в інформаційному суспільстві, необхідно впроваджувати нові та удосконалювати вже існуючі системи забезпечення екологічної безпеки та раціонального природокористування, застосовуючи методи об'єктивного оцінювання та аналізу стану довкілля. Так, сучасні інформаційні технології, зокрема геоінформаційні, системи GPS і дистанційного зондування землі (ДЗЗ) дають змогу визначити і обґрунтувати масштаби та види необхідних заходів щодо поліпшення стану довкілля, виявити ефективність уже застосованих заходів. Наприклад, інформативність спостережень зі штучних супутників Землі дає можливість об'єктивно оцінювати стан сільськогосподарських угідь, лісових масивів, виникнення і розвиток загрозливих природних явищ, надзвичайних ситуацій, забруднення природного середовища. Отже, в сучасний період інформація являє собою той стратегічний ресурс, на основі якого повинні ґрунтуватися ефективні управлінські рішення та дії щодо раціонального природокористування та охорони довкілля.

Сучасна наука пропонує такі шляхи запобігання екологічним катастрофам. По-перше, необхідно сформувати ставлення до природи та природних ресурсів не тільки як до об'єкта матеріального використання, сировинної бази, а й як до джерела духовної наснаги, загальнолюдської цінності, відчуваючи свою особисту відповідальність за стан довкілля. По-друге, необхідно здійснювати пошук нових форм матеріально-технічної діяльності суспільства, які б сприяли мінімізації негативного впливу на природу. Зокрема, мається на увазі розробка і впровадження «чистих» і безпечних джерел енергії, комп'ютерно-інформаційної техніки, цифрового зв'язку, робототехніки, подальша розробка та переробка безпечних штучних матеріалів. По-третє, потрібна подальша розробка та реалізація нормативно-правової бази, положення якої не були б формальними, а ефективно застосовувались у суспільстві. Крім того, для формування сучас-

ного інформаційного суспільства необхідний дієвий державний і громадський контроль за дотриманням екологічних норм, щоб кожне їх порушення мало своїм наслідком притягнення винних до відповідальності¹.

Огляд літератури. Дослідженням питань удосконалення системи електронного врядування в екологічній та природоресурсній сферах займалися науковці різного спрямування. Зокрема, правові проблеми удосконалення порядку ведення кадастрів на основі створення єдиної системної методології набули відображення в працях вітчизняних науковців А. Гетьмана, Н. Кобецької, П. Кулинич, Н. Малишевої, М. Єрофєєва, М. Шульги, З. Яремак та ін. Проте розвиток нашої держави, яка все ще перебуває на перехідному етапі до ринкової економіки, поглиблення негативних наслідків екологічних проблем, недосконалість екологічного і природоресурсного законодавства, недостатній рівень інформативності сучасних геопросторових даних зумовлюють потребу подальших досліджень у цьому напрямі.

Постановка проблеми дослідження. З метою збереження природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки людства та сталого розвитку суспільства необхідно постійно оновлювати матеріально-технічне виробництво, враховуючи екологічні прогнози та дані оцінок впливу технічних проектів на довкілля, моніторингу, контролю за викидами та рівнем забруднення. Саме шлях інновацій, який базується на даних екологічних прогнозів та оцінок впливу на довкілля повинен стати обов'язковим правилом науково-технічного розвитку кожної держави, зокрема України. Згідно з Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України на період до 2030 р., затвердженої Законом України від 28 лютого 2019 р. (*Закон введений у дію з 1 січня 2020 р.*), з метою удосконалення та розвитку державної системи природоохоронного управління та забезпечення виходу України на міжнародні та європейські ринки має бути передбачено здійснення заходів, що гарантують впровадження міжнародних стандартів управління довкіллям і екологічного маркування продукції, прискорення інформатизації сфери охорони довкілля та використання природних ресурсів, створення національної багаторівневої інфраструктури управління геоекологічними даними та загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації².

Виклад основного матеріалу. Одним із способів забезпечення дотримання такого розвитку країни є застосування геоінформаційних технологій. Зокрема, вони мають важливе значення для проведення земельної реформи, формування кадастрів природних ресурсів, нерухомості, геоінформаційного забезпечення навігаційної інфраструктури транспортних коридорів, проведення моніторингу навколишнього природного середовища, інтегрування в міжнародні структури та глобальний міжнародний інформаційний простір. Сучасні геоінформаційні ресурси створюються в результаті застосування новітніх високих технологій, зокрема дистанційного зондування землі, цифрової фотограмметрії, GPS-вимірювання, використання баз даних та інформаційних комп'ютерних мереж, мають багатогалузеве походження, багатоцільове і різногалузеве застосування. Усвідомлюючи важливість і необхідність розвитку геоінформаційних технологій для України, ще у 2007 р. розпорядженням Кабінету Міністрів України була схвалена Концепція проекту Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних»³.

Розроблення проекту цього закону було зумовлено необхідністю встановити правові основи діяльності зі створення, функціонування та розвитку

національної інфраструктури геопросторових даних, інтегрування геопросторових даних, які створюються різними органами державної влади і місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання усіх форм власності на єдиній геодезичній і картографічній основі за єдиними технічними регламентами, забезпечення широкого доступу до геопросторових даних, розвитку ринку сучасної геоінформаційної продукції і геоінформаційних послуг відповідно до рекомендацій Директиви 2007/2/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 14 березня 2007 р. із запровадження інфраструктури просторової інформації у Європейському Союзі (INSPIRE)⁴. Проте процес створення правової основи занадто затягнувся, і тільки у 2019 р. проект закону був переданий до Верховної Ради України *(наразі прийнятий у першому читанні)*.

Саме геопросторові дані становлять основу кадастрових і моніторингових систем, які використовуються в сфері охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів. Одним із напрямів забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України в сучасний період є вдосконалення системи кадастрів природних ресурсів, державної статистичної звітності з використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища.

Кадастри природних ресурсів є одним з основних джерел екологічної інформації та являють собою упорядковану геоінформаційну систему, що містить кількісні і якісні відомості про об'єкти, що підлягають обліку, їх просторове положення, господарський та правовий статус. Кадастри є різновидом інформаційних систем у вигляді реєстрів, в яких зосереджена інформація про стан різних об'єктів, їх власників і користувачів, і мають використовуватися, як правило, у процесі здійснення державного управління. Основне призначення цих кадастрів – облік кількісних та якісних характеристик відповідних природних ресурсів відповідно до характеру і режиму їх використання.

З метою забезпечення здійснення екологічної політики держави відповідно до ст. 23 Закону Україна «Про охорону навколишнього природного середовища» для обліку кількісних, якісних та інших характеристик природних ресурсів, обсягу, характеру та режиму їх використання ведуться державні кадастри природних ресурсів⁵. Однак вичерпного переліку кадастрів Закон не містить і застосовує узагальнюючий термін «державні кадастри природних ресурсів». В юридичній літературі використовується також термін «природоресурсові кадастри», маючи на увазі різні види відповідних державних кадастрів. На підставі зазначеного Закону відповідне природоресурсне законодавство передбачає ведення різних видів державних кадастрів: Державного земельного кадастру (ст. 193–204 Земельного кодексу України); Державного лісового кадастру (ст. 49–53 Лісового кодексу України); Державного водного кадастру (ст. 24–28 Водного кодексу України); Державного кадастру родовищ і проявів корисних копалин (ст.ст. 42–44 Кодексу України про надра); Державного кадастру тваринного світу (ст. 56 Закону України «Про тваринний світ»); Державного кадастру рослинного світу (ст. 38 Закону України «Про рослинний світ»); Державного кадастру природних територій курортів (ст. 36 Закону України «Про курорти»); Державного кадастру лікувальних ресурсів (ст. 37 Закону України «Про курорти»); Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ст. 56–59 Закону України «Про природно-заповідний фонд України»); Державного кадастру сховищ радіоактивних відходів (ст. 16 Закону України «Про поводження з радіоактивними відходами»); Національного кадастру антропогенних

викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів (постанова Кабінету Міністрів України від 21.04.2006 р. № 554); Містобудівного кадастру (ст. 22 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»). Особливості ведення кожного кадастру, їх зміст регулюється відповідними підзаконними актами, як правило, затвердженими постановами Кабінету Міністрів України. Своєрідними кадастрами також є Червона книга рослинного світу та Червона книга тваринного світу (Червона книга) України, а також Зелена книга України⁶.

Особливим видом кадастрів є регіональні кадастри природних ресурсів, які є систематизованим зведенням відомостей про кількісні, якісні характеристики усіх природних ресурсів відповідних територій, їх обсяг, характер та режим використання. Порядок створення і функціонування цих кадастрів визначений Положенням про регіональні кадастри природних ресурсів⁷.

Взаємодія між кадастрами та інформаційними системами здійснюється шляхом надання картографічної основи та іншої інформації Державного земельного кадастру для інших кадастрів та інформаційних систем, а також шляхом надання до Державного земельного кадастру геопросторових даних та інших матеріалів кадастрів та інформаційних систем. Механізм обміну інформацією між кадастрами та перелік відомостей, обмін якими може здійснюватись у процесі такої взаємодії, регулюється спеціальним нормативним актом – Порядком інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами. Доцільність такого обміну зумовлена необхідністю формування єдиної картографічної основи для геоінформаційних систем; забезпечення взаємного поповнення даними інформаційних систем; забезпечення обов'язковості передачі геопросторових даних до Державного земельного кадастру у випадках, передбачених законодавством; забезпечення об'єктивності, достовірності та повноти відомостей у Державному земельному кадастрі; визначення переліку відомостей, обмін якими може здійснюватись у процесі взаємодії між інформаційними системами; запобігання дублюванню робіт з інформаційного наповнення інформаційних систем; уніфікацію інформаційних систем; забезпечення актуальними геопросторовими даними органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб⁸. Порядок обміну даними між Державним земельним кадастром та іншими геоінформаційними системами встановлюється спільними рішеннями Мінекономіки та держателями інформаційних систем органів виконавчої влади або договорами між держателем Державного земельного кадастру та держателями інших публічних і приватних інформаційних систем.

Таким чином, зазначені кадастри являють собою різновиди інформаційних систем, які містять інформацію про стан відповідних об'єктів. На сьогодні вони призначені для виконання двох функцій. По-перше, вони містять достовірну інформацію щодо стану відповідних природних об'єктів. По-друге, вони є «технічним» інструментом для здійснення функції державного управління, на основі кадастрових даних здійснюється планування розвитку територій, здійснення землеустрою, приймаються відповідні рішення в галузі раціонального використання природних ресурсів та охорони довкілля.

Аналізуючи нормативні акти щодо регулювання особливостей ведення державних природних кадастрів, можна дійти висновку, що їм притаманні єдині методологічні підходи, а також спільні атрибути та відповідні геометричні параметри геопросторового положення їх окремих земельних ділянок і конфігурацій.

Тому цілком логічним можна вважати висновок, що в основі всіх інших природоресурсних кадастрів лежить земельний кадастр, якому відводиться основна роль у плануванні розвитку територій. Однак головне призначення всіх кадастрів – ефективне застосування їх інформації в сфері раціонального природоохоронування та охорони довкілля.

На основі наукових досліджень, у яких проаналізовані сильні і слабкі сторони існуючих кадастрових систем, більшість спеціалістів схилиються до думки про необхідність модернізації розвитку кадастрової системи, яка має стати багатогальною. На думку фахівців, основні тенденції розвитку сучасних кадастрів і кадастрової системи України в цілому зводяться до такого: автоматизація кадастрових процесів; дигіталізація інформації, отриманої в різні періоди та в різних системах координат; підвищення сервісу обслуговування клієнтів; економічний аспект кадастру, спрямований на залучення приватного сектору економіки; самокупність кадастрів. Ці кадастрові системи мають бути в публічному доступі в режимі онлайн та інтегровані з базами даних інших інформаційних реєстрів, наприклад, реєстром прав власності, оцінки нерухомості та ін.⁹

Поряд з тим прийняття будь-якого управлінського рішення, що може вплинути на стан довкілля, потребує аналізу відомостей, геопросторових даних, які можуть міститися в різних кадастрах, різних галузевих і реєстраційних системах та їх інтегрованого опрацювання. Ці чинники повинні лежати в основі прийняття відповідних рішень та здійснення контролю за їх виконанням, тому створення національної інфраструктури геопросторових даних має стати практичною складовою стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні та інструментом інтегрування її в глобальний інформаційний простір.

Висновки. Таким чином, прийняття відповідних законодавчих актів, на основі яких буде створена система національної інфраструктури геопросторових даних, дасть змогу: усунути дублювання робіт зі збору та реєстрації геопросторових даних; забезпечить сумісність даних від різних постачальників; усуне необґрунтовані бар'єри та обмеження в інформаційній взаємодії постачальників і споживачів даних; сприятиме ефективності моніторингу стану природних ресурсів та довкілля; сприятиме створенню національної системи технічних регламентів і стандартів у сфері геоінформатики, гармонізованих з міжнародними стандартами, що інтегрує Україну в процес побудови європейської інфраструктури геопросторових даних; забезпечить рівноправний та відкритий доступ споживачів до геопросторових даних¹⁰.

Крім того, Україна в цій сфері вже взаємодіє з інфраструктурою геопросторових даних Європейського Союзу – INSPIRE (Infrastructure for spatial information in the European Community), діяльність якої регламентується Директивою INSPIRE¹¹, та базами геопросторових даних інших країн здійснюється відповідно до міжнародних договорів України.

Особливе значення вдосконалення кадастрової системи в Україні набуває у зв'язку з перспективою запровадження ринку сільськогосподарських земель. І це стосується не тільки земельного кадастру, який, по суті, є базою для ведення інших природних кадастрів. На сьогодні основним недоліком розвитку всієї кадастрової системи є переважно відомчий принцип формування геоінформаційних ресурсів без належної координації та взаємодії, обмежений доступ до інформації. Практично кожний з кадастрів існує окремо. Прийняття ж рішень, які стосуються

управління окремими територіями, потребує аналізу геопросторових даних та їх інтегрованого опрацювання, які можуть міститися в різних галузевих кадастрах, доступність яких залишається однією з невирішених проблем, що негативно відбивається на соціально-економічному розвитку. В зв'язку з цим доцільно формувати природні кадастри на основі використання європейських стандартів, зокрема директиви INSPIRE, що набула чинності 15.05.2007 р. і зобов'язує всіх членів ЄС створити в мережі Інтернет інфраструктуру просторових даних, мультидисциплінарних даних, для ведення екологічної політики з метою поліпшення стану довкілля, запобігання негативним наслідкам екологічних проблем.

1. *Лакуша Н.* Світ екобезпеки людини: глобалізаційні виклики. Київ, 2016. С. 189. URL : http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2018/09/Lakusha_Ekobezepeka.pdf 2. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України період до 2030 року : Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 16. ст. 70. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19> 3. Концепція проекту Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних»: розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.11.2007 р. № 1021-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2007-%D1%80> 4. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних». URL : <https://ips.ligazakon.net/document/view/GH5SZ00A?an=3> 5. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. Дата оновлення : 18.12.2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> 6. *Малишева Н. П., Єрофєєв М. І.* Науково-практичний коментар до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». Харків : Право, 2017. С. 130. 7. Положення про регіональні кадастри природних ресурсів: затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2001 р. № 1781. Редакція від 19.06.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1781-2001-%D0%BF> 8. Порядок інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами: затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3.06.2013 р. № 483. Редакція від 14.11.2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2013-%D0%BF> 9. *Перович І. Л., Маланчук М. С.* Напрямки розвитку кадастрової системи України. *Системна взаємодія кадастрів: проблемні питання методологічного, інституційного та інформаційного забезпечення* : зб матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 29–30 березня 2019 р.) Київ : ДП «Компринт», 2019. С. 24–27. 10. *Нагорна О.* Кадастрова система – перший крок до створення національної інфраструктури геопросторових даних. URL : <https://land.gov.ua/info/kadastrova-systema-pershyi-krok-do-stvorennia-natsionalnoi-infrastruktury-geoprostorovykh-danykh/> 11. Директива Європейського парламенту і Ради 2007/2/ЄС від 14 березня 2007 року про створення Інфраструктури просторової інформації у Європейському співтоваристві (INSPIRE). *Офіційний вісник Європейського Союзу*. 25.04.2007. URL : https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEL%202007_2_%D0%84%D0%A1.pdf

References

1. *Lakusha N.* Svit ekobepeky liudyny: hlobalizatsiini vyklyky. Kyiv, 2016. S. 189. URL : http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2018/09/Lakusha_Ekobezepeka.pdf (ukr) 2. Osnovni zasady (stratehiia) derzhavnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy period do 2030 roku: Zakon Ukrainy vid 28.02.2019 r. № 2697-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2019. № 16. st. 70. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>. (ukr) 3. Kontseptsiia proektu Zakonu Ukrainy «Pro natsionalnu infrastrukтуру heoprostorovykh danykh» : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21.11.2007 r. № 1021-r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2007-%D1%80> (ukr) 4. Poiasniuvalna zapyska do proektu Zakonu Ukrainy «Pro natsionalnu infrastrukтуру heoprostorovykh danykh». URL : <https://ips.ligazakon.net/document/view/GH5SZ00A?an=3> (ukr)

5. Pro okhoronu navkolyshnoho pryrodnoho seredovyschcha : Zakon Ukrainy vid 25.06.1991 № 1264-XII. Data onovlennia :18.12.2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> (ukr) 6. *Malysheva N. R., Yerofeiev M. I.* Naukovo-praktychnyi komentar do Zakonu Ukrainy «Pro okhoronu navkolyshnoho pryrodnoho seredovyschcha». Kharkiv : Pravo, 2017. S. 130. (ukr) 7. Polozhennia pro rehionalni kadastry pryrodnykh resursiv: zatverdzhene Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.12.2001 r. № 1781. Redaktsiia vid 19.06.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1781-2001-%D0%BF> (ukr) 8. Poriadok informatsiinoi vzaiemodii mizh kadastramy ta informatsiinymy systemamy: zatverdzhenyi Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3.06.2013 r. № 483. Redaktsiia vid 14.11.2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2013-%D0%BF> (ukr) 9. *Perovych I. L., Malanchuk M. S.* Napriamky rozvytku kadastrovoi systemy Ukrainy. *Systemna vzaiemodiia kadastriv: problemni pytannia metodolohichnoho, instytutsiinoho ta informatsiinoho zabezpechennia* Zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Kyiv, 29–30 bereznia 2019 r.). Kyiv : DP «Kompyrnt», 2019. S. 24–27. (ukr) 10. *Nahorna O.* Kadastrova sistema – pershyi krok do stvorennia natsionalnoi infrastruktury heoprosorovykh danykh. URL : <https://land.gov.ua/info/kadastrova-sistema-pershyi-krok-do-stvorennia-natsionalnoi-infrastruktury-heoprosorovykh-danykh/> (ukr) 11. Dyrektyva Yevropeiskoho parlamentu i Rady 2007/2/Is vid 14 bereznia 2007 roku pro stvorennia Infrastruktury prostorovoi informatsii u Yevropeiskomu Spivtovarystvi (INSPIRE). *Ofitsiinyi visnyk Yevropeiskoho Soiuzu*. 25.04.2007. URL : https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/%202007_2_%D0%84%D0%A1.pdf (ukr)

***Krasilich Nataliia.* Some environmental and legal aspects of the development of the information society in Ukraine**

The article discusses certain issues of the use of geographic information technologies in the field of environmental protection and rational use of natural resources in Ukraine as one of the directions of the development of the information society.

The use of geoinformation technologies is essential for land reform, inventory formation of natural resources, real estate, geoinformation support for navigation corridors, environmental monitoring, integration into international structures and the global international information space. Modern geoinformation resources are created as a result of the use of the latest high technologies and have a multi-sectoral origin, multi-purpose and multi-sectoral application.

One way to ensure the rational use of natural resources and the environment is to use geoinformation technologies. Modern geoinformation resources are created as a result of the use of the latest high technologies, including remote sensing of the earth, digital photogrammetry, GPS-measurement, use of databases and information computer networks, are of multi-sector origin, multi-purpose and multi-sector application. In particular, they are important for land reform, inventory formation of natural resources, real estate, geoinformation support for navigation corridors of transport, environmental monitoring, integration into international structures and global international information space.

The article analyzes the strengths and weaknesses of existing natural resource inventories in Ukraine, which makes it possible to conclude that state natural cadastres are the basis on which the national geospatial data infrastructure should be created. The necessity of modernization of the system of natural resources cadastres is substantiated, which should become a multi-purpose system of accounting, management and maintenance of the proper state of the environment and the rational use of natural resources for the sustainable development of the country. This will: eliminate the duplication of work on the collection and registration of geospatial data; ensure compatibility of data from different suppliers; remove unreasonable barriers and restrictions on information interaction between data providers and consumers; promote the monitoring of natural resources and the environment; promote the creation of a national system of technical regulations and standards harmonized with international standards, which integrates Ukraine into the process of building a European geospatial data infrastructure; ensure equal and open access of consumers to geospatial data.

Such a cadastral system should be integrated with the databases of other information registers. It is advisable to create natural inventories based on the use of European standards, in particular the INSPIRE - EU Spatial Information Infrastructure Directive, multidisciplinary data for environmental policy, to improve the environment, to prevent the negative effects of environmental problems.

Key words: geospatial data, geoinformation technologies, cadastres of natural resources, cadastral system.

DOI: 10.33663/0869-2491-2020-31-249-260

УДК 349.41

О. А. ПОЛІВОДСЬКИЙ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ORCID ID 0000-0002-9900-8664

ДОГОВІР ОРЕНДИ ЗЕМЛІ. ДИНАМІКА НЕДІЙСНОСТІ

У статті пропонується розглядати проблему недійсності договорів оренди землі у динаміці – відповідно до послідовності юридичних фактів та обставин, які стосуються недійсності земельних договорів, пропонуючи власні фази (підготовка, укладення договору, виконання договору, оспорювання дійсності договору, судовий розгляд та застосування наслідків недійсності) та відповідні етапи недійсності. Аналізується законодавство, наводиться його специфіка у частині регулювання недійсності договорів оренди землі.

Також пропонується відносити договір оренди землі до реальних договорів, тобто укладених з моменту підписання, поширювати принцип легітимних очікувань на відносини щодо недійсності договорів та у зв'язку з цим – відповідні зміни до законодавства України.

Ключові слова: недійсність договорів, оренда землі, укладення договору, динаміка недійсності, земельне законодавство, земельні спори.

Polivodskiy A. A. Договор аренды земли. Динамика недействительности

В статье предлагается рассматривать проблему недействительности договоров аренды земли в динамике – в соответствии с последовательностью юридических фактов, касающихся недействительности договоров аренды земли, предлагая собственные фазы (подготовительная, заключение договора, исполнение, оспаривание действительности, судебное рассмотрение и применение последствий недействительности), а также соответствующие этапы недействительности. Анализируется законодательство, приводится описание его специфики в части регулирования недействительности договоров аренды земли.

Также предлагается относить договор аренды земли к реальным договорам, то есть заключенным с момента подписания: распространять принцип легитимных ожиданий на правоотношения о недействительности договоров и в связи с этим – изменения в законодательство Украины.

Ключевые слова: недействительность договоров, аренда земли, заключение договора, динамика недействительности, земельное законодательство, земельные споры.

Polivodskiy Oleksandr. Land lease contract. Dynamic of invalidity

The article is devoted to the issues of invalidity of land lease contracts. The author proposes considers the problem in dynamic, in accordance to the sequences of legal facts and conditions that are related to invalidity of contracts, proposes his own phases of invalidity (preceding or

*Polivodskiy Oleksandr, Candidate of Juridical Sciences (Ph. D.), Docent

© О. А. Поліводський, 2020